تحلیل مرتضی مبلغ از ادعای تشکیل جریان سوم

می‌خواهند اصولگرایان سنتی را دور بزنند

وحیده کریمی، امیرمحمد حسینی: چندماهی به انتخابات مجلس مانده و هنوز چیدمان دقیقی در میان نیروهای اصلاح‌طلب دیده نمی‌شود و حتی گاهی چندنوایی از این جبهه سیاسی به گوش می‌رسد. هرچند تنها مشکل این روزهای اصلاحات نبود وحدت درونی نیست و به گفته مرتضی مبلغ، علل مختلفی در تضعیف جبهه اصلاحات وجود دارد. برای بررسی این دلایل و نیز ارزیابی فعالیت‌های انتخاباتی اصلاح‌طلبان ساعتی را با این فعال سیاسی به گفت‌وگو نشستیم که مشروح آن را در ادامه می‌خوانید.

عکس: امیر جدیدی

برای شروع گفت‌وگو ارزیابی‌تان را از آرایش سیاسی و برنامه‌های اصلاح‌طلبان برای انتخابات مجلس بفرمایید. با توجه به اینکه این انتخابات خیلی مهم است، به نوعی برنده این انتخابات می‌تواند نقش تعیین‌کننده‌ای در انتخابات ریاست‌جمهوری داشته باشد. از طرفی اوضاع سیاسی اصلاح‌طلبان در چندسال گذشته مساعد نبوده و اقبال عمومی وجود ندارد یا حداقل این نگاه تبلیغ شده. به نظرتان بهترین سیاست یا آرایش که بتوانند نتیجه مطلوبی بگیرند چیست؟

اصلاح‌طلبان با شرایط خیلی نامساعدی مواجه هستند که عمده‌ترین دلیل به آرایشی که در کل سیاست کشور شکل گرفته، برمی‌گردد و البته گفتمان‌های متفاوتی که میان اصلاح‌طلبان وجود دارد، به‌جای آنکه هم‌افزا باشند، خنثی‌کننده یکدیگرند. یکه‌تازی عملیاتی تندروها که با حاشیه امن دست به هر کاری می‌زنند یکی دیگر از مشکلات فعلی جریان اصلاحات است. نقاط‌ضعفی که با آن مواجه است و فشارهایی که همواره اصلاح‌طلبان با آن مواجه بوده‌اند هم از دیگر مواردی است که مسیر اصلاح‌طلبی در ایران را دشوار کرده. مجموع این موارد نارضایتی گسترده‌ای در بین مردم و به‌تبع آن انفعال و رخوت ایجاد کرده و مردم احساس می‌کنند که با شرکت در انتخابات به جایی نمی‌رسند. تخریب‌ها و ناکارآمدی‌ها باعث شده این هیجان‌ها به جایی نرسند و محصول این عوامل یأس و سرخوردگی است. تندروها در کشور فقط به منافع قانونی و شخصی‌شان نگاه می‌کنند و اصلاح‌طلبان در شرایطی هستند که در اوج فشارها باید با مشکلی دست‌وپنجه نرم کنند که به آنها هیچ ارتباطی ندارد. اصلاح‌طلبان در چند انتخابات گذشته نقش موتور محرک انتخابات را ایفا کردند و مردم هم به آنها پاسخ مثبتی دادند، اما متأسفانه محصولی که انتظار می‌رفت به دست نیامد و همین امر باعث آن شد که ناکارآمدی‌ها از چشم اصلاح‌طلبان دیده شود و گروه‌هایی ادعا کنند که ناکارآمدی‌ها تقصیر اصلاح‌طلبان بوده، اما حقیقت آن است که اصلاح‌طلبان همواره اصل را بر منافع ملی گذاشته‌اند، هرچند ممکن است در مواردی نقاط‌ضعفی داشته‌اند، اما این موضوع نافی هدف راستین آنها؛ یعنی تأمین منافع عمومی نیست. علت مشکلاتی که پیش‌تر به آن اشاره کردم در یک موضوع مهم می‌گنجد و آن حمایت نیروهای اصلاح‌طلب از فردی که هیچ‌گاه اصلاح‌طلب نبوده، است. اصلاح‌طلبان به‌خاطر منافع ملی و شرایط کشور که اجازه نمی‌داد نیروهای ویژه خودشان را داشته باشند و به‌خاطر برون‌رفت از مشکلات فزاینده اصلاح‌طلبان از آقای روحانی حمایت کردند و مشخص است که آنها به دنبال منافع ملی هستند وگرنه سرمایه اجتماعی‌شان را خرج این مسائل نمی‌کردند. الان هم وضع تغییر نکرده. اصلاح‌طلبان بسیار مطالعه و بحث کرده‌اند که در مورد انتخابات چه کنیم و هزینه‌فایده خیلی دقیق و عملیاتی کرده‌اند. جمع‌بندی‌شان این است که فاصله‌گرفتن از سرگروه به‌هیچ‌وجه خیری برای جامعه ندارد و معایبش بیشتر از خیراتش است. گرچه ارتباط با صندوق هم مسائل خودش را دارد، اما در هزینه‌فایده عدم ارتباط و فاصله‌گرفتن با صندوق هزینه‌هایش برای جامعه بیشتر است. به مردم صادقانه این حرف را می‌زنند ولو مردم ناراضی و عصبانی هستند، ولی در راستای منافع همان مردم اصلاح‌طلبان این تبیین را خواهند داشت، منتها نکته کلیدی که این دور برای اصلاح‌طلبان وجود دارد این است که دو نکته راهبردی را رعایت کنند؛ اول اینکه اقتضای زمانه و امروز این است که چون مجلس، مجلسی است که افت پیدا کرده و از جایگاه شایسته خودش خارج شده و هر روز در اثر فشارها این جایگاه را از دست داده، نیاز به مجلسی کارآمد و شجاع داریم. بنابراین باید با نامزدهایی وارد این مجلس شد که شأن و شایستگی داشته باشند که مجلس را در حد خودش احیا کنند. در دوره قبل مجلس به دلیل غلبه اکثریت تندروها مشکلش این بود که تندروها به حاشیه بروند. این‌بار این مشکل را نداریم. این‌بار مجلس تضعیف شده و باید جایگاهش را پیدا کند، پس باید نامزدهایی باشند که از شجاعت و توانمندی و شایستگی لازم برخوردار باشند. راهبرد دوم این است که مجلس یک نهاد است که دو وظیفه دارد؛ یکی وظیفه قانون‌گذاری و دیگری نظارت. در کل مشکلاتی وجود دارد، حداکثر می‌تواند در این زمینه کار کند، بنابراین اصلاح‌طلبان به دنبال این هستند که مشخص کنند اگر به مجلس رفتند و موانع هم تا حدی کنار زده شد، در مجلس چه‌کار خواهند کرد که خیر جامعه را با توجه به واقعیات موجود دربر داشته باشد. باید بگوییم اگر به مجلس رفتیم و اکثریت را داشتیم، فلان کارها را انجام خواهیم داد و باید برای این گفته‌ها تضمین دهند. اگر هم اقلیت داشتند باز بگویند چه کاری انجام خواهند داد و به طور شفاف با مردم واقع‌بینانه صحبت کنند و پاسخ این سؤالات را به جامعه بدهند.

به نکته خوبی اشاره کردید؛ اینکه بتوانند با نیروهای خوبی بیایند و بگویند چه خواهند کرد. واقعیتی که اینجا هست شورای نگهبان است؛ یکی از مشکلاتی که همین مجلس با آن مواجه بود این بود که تمام افراد طراز اول اصلاح‌طلبان ردصلاحیت شدند که ممکن است در این دوره هم تکرار شود. با این مشکل چه باید کرد؟

همواره هم تذکر می‌دهیم و همواره از موضع دلسوزی و نگاه منافع ملی توصیه می‌کنیم که شورای نگهبان باید در رفتارش تجدیدنظر کند. این رفتار به هیچ وجه به نفع نظام و مردم نیست. از این گذشته اصلاح‌طلبان با راهبردی که اشاره کردم سعی می‌کنند با نامزدهای مؤثر و کارآمد وارد شوند و اگر رد شدند و تعاملات و مذاکرات نتیجه نداد در حدی که نامزدی برایشان باقی می‌ماند در صحنه هستند. در جایی که نامزد نداشتند از هرکس دیگری دفاع نمی‌کنند چون مشکل مجلس با دوره قبل فرق می‌کند. بنابراین اعلام می‌کنند که نامزدهای موردنظر ما رد شده‌اند. اگر تعداد کمتری تأیید شدند، با همان تعداد وارد عرصه می‌شوند و شفاف هم به مردم توضیح می‌دهند که علت چیست.

اشاره کردید که سال ۹۲ اصلاحات از سرمایه اجتماعی خودش در راستای منافع ملی استفاده کرد. فرض کنید دو کاندیدای اصولگرا با هم رقابت می‌کردند و یک نفر رئیس‌جمهور می‌شد، چه آسیبی به منافع ملی وارد می‌شد؟ این نظر بخشی از اصلاح‌طلبان است که می‌گویند اصلاح‌طلبان سال ۹۲ سرمایه اجتماعی را بیهوده خرج کردند.

به نظرم این گفته کاملا غیرواقع‌بینانه است. شما را به آستانه انتخابات سال ۹۲ برمی‌گردانم. مهم‌ترینش رد صلاحیت آیت‌الله هاشمی بود. وقتی آقای هاشمی به انتخابات وارد شد، هیچ‌کس از سیاست‌مداران از اصولگرا و اصلاح‌طلب به ذهنش خطور نمی‌کرد ایشان رد صلاحیت شود. ولی این اتفاق افتاد و همان زمان مشخص شد جنبش خفته‌ای که در جامعه بود احیا شد و آقای هاشمی برنده انتخابات است. رد صلاحیت ایشان با هزینه گزافی که داشت، انجام شد؛ بنابراین این اتفاق حاکی از آن است که انتخابات به گونه‌ای دیگر برنامه‌ریزی شده بود. به محض اینکه یک نفر که مدنظر برخی از جریانات نیست، آمد و احساس شد می‌تواند رأی بیاورد، رد صلاحیت شد. اتفاقا اصلاح‌طلبان در آن شرایط از آن سرمایه اجتماعی استفاده بهینه کردند و نقشه را به هم زدند. به گونه‌ای عمل کردند که آنچه اتفاق افتاد خلاف تداوم همان جریان گذشته بود. اگر آقای عارف و روحانی با هم می‌ماندند به دلیل توزیع آرا بینشان، می‌توانست آسیب‌زا باشد که آن را هم مدیریت کردند و رأی‌ها به یک نفر رسید که به نظرم تصمیم درستی بود و یکی از تصمیم‌های بسیار مؤثر اصلاح‌طلبان در برخی برهه‌های داخلی همین تصمیم بوده است. برخلاف اینکه برخی عکس این را می‌گویند. تحلیل پس از وقوع راحت است. مضافا اینکه آقای روحانی در دور اول خیلی مثبت بود. اگر مسئله برجام و تورم در دور اول نبود، مردم این‌طور حماسی بیشتر از دور اول رأی نمی‌دادند. پس قضاوت جامعه هم مثبت بود.

اما امروز بخش زیادی از آن سرمایه اجتماعی از بین رفته. بازگشت این سرمایه که به گفتمان اصلاحات آسیب زده، به اصرار ماندن در قدرت به هر قیمتی برمی‌گردد یا نه؟

این دوره ائتلافی در کار نیست.

آقای عارف به عنوان رئیس شورای سیاست‌گذاری، می‌گوید دستمان برای ائتلاف باز است.

مطمئنم که آقای عارف جزء کسانی است که به شدت مخالف ائتلاف است. یقین دارم ایشان در این موضوع نظرشان بر ائتلاف مجلس نیست. اینجا باید یک نکته کلیدی را توضیح دهم. اتفاقی که بعد از سال ۹۲ و به‌خصوص ۹۴ افتاد این بود که پایگاه اصلاح‌طلبی در جامعه به شکل برجسته‌ای ظهور پیدا کرد. یعنی نشان داد اگر پایگاه اصلاح‌طلبی اعم از اصلاح‌طلبان به حرکت دربیاید، بسیاری از نقشه‌های پیچیده و برنامه‌ها را می‌تواند خنثی کند. در داخل تندروها تلاش کردند با انواع برنامه‌سازی‌ها و جنگ‌های روانی و از رسانه‌های عمومی و غیرعمومی شروع کردند. خارج‌نشین‌ها، جریانات برانداز و سرنگونی‌طلب‌ها هم تحلیلشان این بود که این همه تلاش می‌کنیم و تنها عاملی که اجازه نمی‌دهد این سیستم آسیب ببیند، اصلاح‌طلبان است و تا اصلاح‌طلبان در این کشور هستند نمی‌توانند کاری کنند بنابراین حرکت سیستماتیک دقیق حساب‌شده علیه اصلاح‌طلبان و جریان اصلاح‌طلبی شروع و به نحو بی‌سابقه‌ای در موردش کار شد و آموزه‌هایی مطرح شد که می‌خواهد جریان اصلاح‌طلبی را تحت‌الشعاع قرار دهد. یکی از این آموزه‌ها این است که اصلاح‌طلبان دولتی و حکومتی که به حکومت چسبیده‌اند و نتیجه می‌گیرند حکومت را رها کنند. این حرف اگر به این معنی باشد که اصلاح‌طلبان (یا هر جریان سیاسی) صرفا دنبال قدرت‌طلبی باشد مذموم است؛ اینکه همه منافع را قربانی ماندن در پست کند. من اسم این آدم‌ها را بردگان پست می‌گذارم؛ از هر جریانی که باشند. ولی اگر به این معنا باشد که یک جریان با پایگاه قوی سیاسی، جریانی که پیشینه تاریخی دارد و می‌خواهد اصلاحات در آن کشور اتفاق بیفتد، چشمش را به کل قدرت ببندد، این درست نقض اصلاح‌طلبی است. اصلاح‌طلبی می‌خواهد بگوید سازوکارهای مدیریتی اشکالات و کاستی‌هایی در رفتار، ساختار و گفتار دارد و باید اصلاح شود. ولی می‌خواهد قدرت را اصلاح کند چون قدرت است که جامعه را مدیریت می‌کند. این چه حرفی است که اصلاح‌طلبان همیشه معطوف به قدرت هستند، اگر بخواهیم قدرت و حاکمیت را اصلاح کنیم که جزء جوهر اصلاح‌طلبی است. اینکه اصلاح‌طلبان حتما باید یک امتیاز در جامعه داشته باشند و در نهادهای مدنی به صورت قوی حاضر شوند، کاملا درست است و بیش از یک دهه است که این بحث مطرح شده و اصلاح‌طلبان تلاش می‌کنند نقاط ضعفی هم داشته‌اند، اما اینکه بعضی‌ها می‌گویند قدرت را رها کنید، کاری نداشته باشید چه کسی روی کار می‌آید، محصول این حرف چه می‌تواند باشد؟ محصولش رهاکردن و فاصله‌گرفتن از گفتمان اصیل اصلاح‌طلبی و سپردن تحولات به دست حوادث و جریان‌های تندرو است.

> **اینکه اصلاح‌طلبان حتما باید یک امتیاز در جامعه داشته باشند و در نهادهای مدنی به صورت قوی حاضر شوند، کاملا درست است و بیش از یک دهه است که این بحث مطرح شده و اصلاح‌طلبان تلاش می‌کنند نقاط ضعفی هم داشته‌اند، اما اینکه بعضی‌ها می‌گویند قدرت را رها کنید، کاری نداشته باشید چه کسی روی کار می‌آید، محصول این حرف چه می‌تواند باشد؟**

ادامه در صفحه ۶

روزنه

محمدعلی زم در بیانیه‌ای عنوان کرد

خانواده روح‌الله زم در دستگیری او مشارکت نداشته‌اند

● **ایرنا:** محمدعلی زم، پدر روح‌الله زم، با انتشار بیانیه‌ای مشارکت خانواده خود را در دستگیری مدیر «آمدنیوز» تکذیب کرد. متن کامل بیانیه از این قرار است:

بسم الله تعالی

«الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِی جَعَلَنَا مِنَ الْمُتَمَسِّکِینَ بِوِلاَیَةِ أَمِیرِ الْمُؤْمِنِینَ وَ أَوْلادِهِ وَ أَوْصِیائِهِ الطاهِرِین»

ملت بزرگ، آزاده و همیشه سرافراز ایران!

فارغ از آنکه خداوند منّان و حنّان سرنوشت آینده مکتوم «روح‌الله زم» را چه نوشته و چه روزی‌ای را برایش مقدّر کرده باشد، ما اعضای خانواده، رهاسازی او را از سیاهچاله‌های دروغ، خیانت، انحراف و فریب دریوزگان ضدّ انقلاب و دشمنان اسلام و ایران، ارج نهاده و آن را نشان مِهر و رحمت دیگری از سوی حضرت رب‌العالمین، به روح‌الله و خود می‌دانیم. بازگرداندن روح‌الله به بهانه و انگیزه زیارت موالیان (ع) و ملاقات با مرجعیت شیعه سرزمین عراق و سپس انتقال او به ایران عزیز را برگ دیگری از برکت خداوندی در حق او و خویش پنداشته و آن را نشانی از صفای باقی‌مانده، طینت پاک، فطرت نیالوده و رسوب‌نیافتگی زنگارهای دنیازدگی و برخی اتهام‌های منتسب در وجود او، دانسته و بابت نعمت سلامت و بازگشت او، سر و سجده به آستان بی‌کران حضرت کریم ارباب می‌سپاییم!

این رخداد، مصداقی بود از مفهوم عمیق هدایت الهی و مظهری از قادریت حضرت متعال بر همه کائنات و نشانی از اعجازگونگی «وَ مَکَرُوا وَ مَکَرَ اللَّهُ وَ اللَّهُ خَیْرُ الْمَاکِرِینَ» و تفوّق «یَدُ اللَّهِ فَوْقَ أَیْدِیهِمْ» بر صورت چروکیده و سیرت زشت و سیاه استعمار و استکبار، که از آستین پرصلابت سپاه عزیزمان بیرون آمده است! که به پاس شکرانه آن، ان‌شاءالله چهره همه منافقان، منحرفان، نفوذی‌ها و نمکدان‌شکن‌های تنیده در پیکره نظام مقدس که اسباب فریب فرزندان ساده‌دل و سهل‌انگاری چون فرزند ما و تحریف حقایق و انکار خدمات جمهوری اسلامی را فراهم ساخته‌اند، آشکار خواهد شد! برخلاف ادعای قصه‌پردازان دروغ‌گو، هیچ‌یک از اعضای خانواده در تمهید شرایط و مقدمات سفر و دستگیری روح‌الله مشارکت نداشته؛ اما همه ما، خاضعانه بر خود لازم می‌دانیم که نسبت به الطاف و راهبری‌های رهبرِ همیشه‌بزرگوار و فرزانه خود و عزیزان زحمتکش سپاه پاسداران انقلاب اسلامی متشکر باشیم و از حضرت ایشان و سپاه محترم و همه اشخاص گرامی حقیقی و حقوقی که در یکی، دو سال اخیر، ناجوانمردانه مورد اتهام و آزار کانال بی‌حساب‌وکتاب، مفتضح و بی‌اخلاق «آمدنیوز» قرار گرفته‌اند، به سهم خود، عذرخواهی نموده و از همه بزرگواران برای روح‌الله زم، طلب بخشش و حلالیت کنیم. درعین‌حال امیدواریم با گفتن حقایق، تحول واقعی روحی و توبه روح‌الله به درگاه حضرت ربوبیّت، کرده‌های ناهنجار و گفتارهای ناصواب او جبران گردد.

«نَبِّئْ عِبَادِی أَنِّی أَنَا الْغَفُورُ الرَّحِیمُ/ سوره حجر: آیه ۴۹».

«اَلسَّلامُ عَلَیْکُمْ وَ عَلی عِبادُ اللّهِ الصّالِحین»

الفقیر الی الله/ محمدعلی زم

ادامه از صفحه ۲

واکنش وزارت کشور به اخبار غیردقیق درباره یک انتخابات

● با توجه به اینکه طبق ماده ۹ دستورالعمل، داوطلبان عضویت در کمیسیون با نصف به‌علاوه یک رأی از مجموع دبیران‌کل حاضر در جلسه انتخاب می‌شوند و در این انتخابات هیچ یک از چهار داوطلب نهایی حدنصاب ۳۱ رأی را به‌دست نیاورده‌اند، بنابراین طبق دستورالعمل، انتخابات دومرحله‌ای می‌شود و مرحله دوم باید در همان جلسه برگزار شود تا حائز اکثریت نسبی به عنوان نماینده منتخب برگزیده شود. با وجود این و علی‌رغم مجوز قانونی و تذکر هیئت نظارت، برای ادامه رأی‌گیری در مرحله دوم، بنا بر تصمیم هیئت‌رئیسه، تنفس یک‌هفته‌ای برای برگزاری مرحله دوم انتخابات اعلام می‌شود.

موضوع در جلسه هیئت نظارت بر انتخابات مطرح و پس از بحث و بررسی کامل روند برگزاری جلسه انتخابات و با توجه به اینکه اعلام تنفس یک‌هفته‌ای در دستورالعمل ذکر نشده و می‌بایست انتخابات مرحله دوم در همان جلسه برگزار شود، بنابراین نتایج انتخابات و تصمیم هیئت‌رئیسه را قابل پذیرش ندانسته و اعلام می‌شود بر اساس دستورالعمل باید انتخابات طی ۲۰ روز آینده و در زمانی که متعاقبا با تصمیم هیئت نظارت تعیین می‌شود برگزار شود.

درباره انتخاب نماینده دبیران‌کل احزاب استانی نیز بر اساس برنامه زمان‌بندی اعلام‌شده، انتخابات رأس ساعت مقرر در نوبت عصر روز پنجشنبه دوم آبان‌ماه برگزار شد. بنابراین با توجه به عدم نصاب قانونی جهت رسمیت جلسه، انتخابات مذکور نیز در دور دوم طی ۲۰ روز آینده برگزار خواهد شد.

الو شرق ۸۸۹۴۸۲۷۳

sharghline@sharghdaily.ir

پیامک: ۳۰۰۰۴۶۹۹

● **اتلاف وقت:** چهارشنبه، هفدهم مهر، ساعت ۱۶:۵۰ از چهارراه جمهوری به مقصد شهید براری سوار اتوبوس شدم، با اینکه چراغ راهنمایی سبز بود، راننده اتوبوس ما و اتوبوس‌های جمهوری-بهارستان توقف طولانی داشتند. راننده مربوطه خارج از ایستگاه هم توقف و مسافران را از در جلو پیاده یا سوار می‌کرد. مسئول اتلاف وقت مسافران اتوبوس‌های شرکت واحد کیست و چرا مسئولان شرکت واحد بر کار رانندگان نظارت ندارند تا از این‌گونه بی‌نظمی‌ها جلوگیری کنند؟

سعید هنرور

● **استعفا یا اعلام ورشکستگی کنند:** برخی از رؤسا یا مدیران و کارفرماها که از سالیان متمادی در مجموعه‌ای حضور داشته‌اند، به دلیل شرایط فعلی وقتی از عهده پرداخت حقوق به‌موقع کارکنان خود برنمی‌آیند و سال‌ها در مجموعه‌ای سکان‌دار آن پست بوده‌اند، بهتر نیست استعفا دهند یا اعلام ورشکستگی کنند؟ پُست و مقام و میز و صندلی باعث شده که کارکنان به دلیل اینکه قراردادی‌اند، ضعف‌های رؤسا را تحمل کنند و حق اعتراض هم ندارند، در صورتی که انتقاد حق طبیعی کارکنان است.

اکبر از تهران

بازتاب

● **پاسخ روابط عمومی شهرداری منطقه ۱۴:** احتراما بازگشت به نامه شماره ۱۲۰/۸۰۴۸۹۲ مورخ ۹۸/۷/۱۷ مبنی بر درج پیام‌های مردمی در جراید روز سه‌شنبه مورخ ۹۸/۷/۱۶ با موضوع (بوی بد خیابان‌های پیروزی، شهید محلاتی، دماوند و ری که باعث ایجاد مزاحمت برای شهروندان و ساکنان منطقه شده است- برطرف‌نشدن مخازن پسماند خیابان پیروزی و خیابان شکوفه) به استحضار می‌رساند درخصوص شست‌وشوی مخازن اتوبان محلاتی و تعویض مخازن خیابان شکوفه مطابق تصویر پیوست تمامی مخازن آهنی و سالم بوده و لازم به ذکر است که طبق برنامه در هفته دو مرتبه شست‌وشو و گندزدایی می‌شود. مراتب جهت بهره‌برداری و اقدام لازم ارسال می‌گردد.

ارتباط با روزنامه شرق

SHARGHLINE

@SHARGHDAILY.IR